

Sygn. akt IV Cz 772/15

## POSTANOWIENIE

Dnia 4 luty 2016 r.

Sąd Okręgowy w S. IV Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Mariusz Struski

Sędziowie SO: Dorota Curzydło , J.D. ( spr.)

po rozpoznaniu w dniu 4 lutego 2016 roku w S.

na posiedzeniu niejawnym

sprawy ze skargi S. S. na czynność Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym wM. podjętej w sprawie KM 4757/14 polegającej na nałożeniu na S. S.obowiązku uiszczenia kwoty 16,37 zł tytułem poniesionych przez Komornika wydatków

z udziałem F. (...) w G. oraz z udziałem dłużnika A. C.

na skutek zażalenia S. S.od postanowienia Sądu Rejonowego w M. z dnia 14 października 2015r., sygn. akt I Co 296/15

### ***postanawia:***

1. zmienić zaskarżone orzeczenie Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w M. poprzez wyeliminowanie z treści obowiązku zapłaty przez S. S. kwoty 16,37 zł tytułem zwrotu wydatków gotówkowych,
2. nie obciążać dłużnika kosztami postępowania zażaleniowego.

## UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 16 kwietnia 2015 roku Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w M. I. K. umorzył postępowanie w sprawie Km 4757/14, ustalił koszty egzekucji na kwotę 107,84 zł obciążając nimi dłużnika i jednocześnie wezwałS. S. do uiszczenia kwoty 16,37 zł stanowiącej różnicę między wysokością przekazanej uprzednio przez niego zaliczki na wydatki, a rzeczywiście poniesionymi wydatkami w sprawie.

S. S. zaskarżył powyższa czynność Komornika skargą.

Postanowieniem z dnia 14 października 2015 roku Sąd Rejonowy w M.oddalił ww. skargę.

S. S. zaskarżył powyższe orzeczenie zażaleniem, domagając się jego zmiany, poprzez nieobciążanie go kosztami postępowania egzekucyjnego, ewentualnie jego uchylenia i przekazania sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania. Nadto wniósł o zasądzenie na swoją rzecz zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego. Skarżonemu orzeczeniu zarzucił naruszenie art. 770 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie.

### ***Sąd Okręgowy zważył, co następuje:***

W postępowaniu egzekucyjnym obowiązuje zasada odpowiedzialności dłużnika za koszty egzekucji, niezależnie od wyniku tego postępowania. Innymi słowy dłużnik powinien co do zasady zwrócić wierzycielowi wszystkie koszty, które wynikły z celowego prowadzenia egzekucji (Komentarz do art. 770 Kodeksu postępowania cywilnego. Z. Szczurek – za pośrednictwem Systemu Informacji Prawnej Lex).

Zawarta w art. 770 regulacja dotycząca kosztów postępowania egzekucyjnego nie ma jednak charakteru kompleksowego. Konieczne jest w związku z tym stosowanie uzupełniająco np. także ogólnych przepisów o kosztach procesu (art. 98–124). Według stanowiska wyrażonego przez Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 29 lutego 1996 r., III CZP 17/96 (Palestra 1998, z. 7–8, s. 240) przy ustalaniu kosztów postępowania egzekucyjnego stosuje się odpowiednio przepisy o zwrocie kosztów procesu. Zakres zastosowania tych przepisów jest uzależniony od rodzaju postępowania i np. przy rozpoznawaniu skargi na czynności komornika będzie zbliżony do zasad obowiązujących w postępowaniu rozpoznawczym. Przepis art. 770 ma jednak charakter regulacji szczególnej, wyłączającej stosowanie ogólnych przepisów kosztowych w sposób sprzeczny z jego brzmieniem. (Komentarz do art. 770 Kodeksu postępowania cywilnego. D. Zawistowski – za pośrednictwem Systemu Informacji Prawnej Lex). Jednocześnie ustawodawca uregulował w sposób szczególny, w tym i w stosunku do art. 770 kpc, kwestię związaną ze zwolnieniem strony od kosztów sądowych. Z art. 771 kpc wprost wynika, że przyznane stronie przez sąd w postępowaniu rozpoznawczym lub z którego strona korzysta z mocy ustawy ( a niewątpliwie z taką sytuacją mamy do czynienia w przedmiotowej sprawie), zwolnienie rozciąga się także na postępowanie egzekucyjne.

R. legis tego przepisu to zapewnienie podmiotowi nie dysponującemu koniecznymi środkami majątkowymi lub ustawowo zwolnionemu od ponoszenia kosztów sądowych, dostępu do postępowania wykonawczego, niezależnie od tego, czy egzekucja prowadzona jest przez sąd, czy przez komornika. Zwolnienie odnosi się wówczas do kosztów egzekucyjnych (opłat egzekucyjnych i wydatków), pełniących rolę analogiczną do kosztów sądowych. Należy podzielić w tym zakresie stanowisko ukształtowane w orzecznictwie Sądu Najwyższego (por. uchwały z dnia 2 grudnia 1994 r., III CZP 153/94, OSNCP 1995, nr 3, poz. 51 i z dnia 26 września 2000 r., III CZP 25/00, OSNC 2001, nr 3, poz. 35).

Przepis art. 771 k.p.c. nie ujmuje zwolnienia od kosztów sądowych jako sytuacji faktycznej, w której strona jest wolna od zapłacenia kiedykolwiek jakichkolwiek kwot w związku ze wszczętym przez nią postępowaniem sądowym. Przepis ten powołuje się na zwolnienie od kosztów sądowych jako na instytucję prawa procesowego, przewidzianą w dziale II tytułu V księgi pierwszej kodeksu postępowania cywilnego. Instytucja ta nie znalazła w kodeksie postępowania cywilnego szerszego unormowania, natomiast jest przedmiotem odrębnej ustawy; chodzi o problematykę kosztów sądowych w postępowaniu cywilnym i o ustawę z 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych. Wzajemnie uzupełniający się charakter obydwu tych aktów normatywnych, nakazuje traktować je jako źródło kompleksowego uregulowania problematyki kosztów sądowych w sprawach cywilnych, a w tym - problematyki zwolnienia od kosztów sądowych, a więc źródło rozstrzygające materię objętą obydwoma tymi aktami prawnymi bez względu na to, w którym z nich konkretnie określone unormowanie zostało zamieszczone. W tym miejscu można zauważyć, że instytucja zwolnienia od kosztów sądowych w żadnym razie co do zasady nie obejmuje wykluczenia "raz na zawsze" ewentualności ponoszenia przez stronę zwolnioną ciężaru kosztów sądowych.

Zwolnienie od kosztów sądowych (opłaty i wydatki) następuje, jak już wyżej wskazano bądź z mocy ustawy albo na podstawie postanowienia sądu lub referendarza sądowego. W obu przypadkach może ono być całkowite lub częściowe i ma charakter tymczasowy w tym znaczeniu, że koszty, które obciążałyby stronę, ponosi Skarb Państwa, jednakże w orzeczeniu o ustaleniu kosztów wydanym na podstawie art. 770 organ egzekucyjny orzeknie o nich już zgodnie z zasadą wyrażoną w tym przepisie (por. uwagi do art. 770).

O tym, co obejmują koszty sądowe, stanowi zaś przepis art. 2 u.k.s.c. Strona zwolniona od kosztów sądowych z ustawy bądź na mocy orzeczenia sądu nie wnosi opłat sądowych, a wydatki wykląda za nią (tymczasowo ponosi) Skarb Państwa ( art. 100 u.k.s.c) . Tymczasowe wykładanie (ponoszenie) wydatków przez Skarb Państwa jest zatem elementem instytucji zwolnienia od kosztów sądowych.

Nakłada na sąd rejonowy, przy którym działa komornik, obowiązek wyłożenia sumy niezbędnej na pokrycie wydatków w sprawach osób zwolnionych w tym zakresie od kosztów sądowych (art. 40 ust. 3 u.k.s.e.). Artykuł 39 u.k.s.e. stanowi zaś, że komornikowi - w zakresie określonym ustawą - należy się zwrot wydatków gotówkowych poniesionych w toku egzekucji. Ustawodawca zagwarantował komornikowi to uprawnienie niezależnie od wyniku egzekucji, ponieważ

przytoczony przepis nie zawiera w tym względzie rozróżnienia. Należy zatem przyjąć -w myśl zasady lege non distinguente - że komornik zachowuje to prawo również w wypadku bezskutecznej egzekucji.

Tym nie mniej obowiązek do wyłożenia tymczasowo poniesionych przez Komornika wydatków obciąża Sąd Rejonowy przy którym działa Komornik jednak jedynie w trakcie prowadzonego postępowania egzekucyjnego. Komornik uprawniony jest do wezwania do uiszczenia zaliczki ewentualnie do jej uzupełnienia, jeżeli koszty prowadzenia są większe niż zakładał w pierwszym etapie postępowania. W sytuacji kiedy Komornik, jak to ma miejsce w przedmiotowej sprawie wydatkował już te koszty, a następnie wydał orzeczenie o umorzeniu postępowania egzekucyjnego, to tak ustalone w nim koszty postępowania obciążają , zgodnie z dyspozycją art. 770 kpc wyłącznie dłużnika. Racją ma skarżący, iż w tej sytuacji brak podstawy prawnej do obciążenia Skarbu Państwa tymi kosztami.

(...) Jedynie nadmienić należy, iż zwolnienie od kosztów sądowych nie zwalnia dłużnika od obowiązku poniesienia kosztów egzekucji zgodnie z art. 770 zd. 1 (por. uchwałę SN z 28 kwietnia 2005 r., III CZP 22/2005, OSNC 2006, nr 3, poz. 47, LexisNexis nr (...)).

Mając powyższe na względzie, zażalenie, na podstawie art. 397 kpc w zw. z art. 386§1 kpc i art.13§2 kpc, należało uwzględnić. Sąd nie obciążył dłużnika kosztami postępowania zażaleniowego, albowiem nie dał podstaw do wywiedzenia skargi.